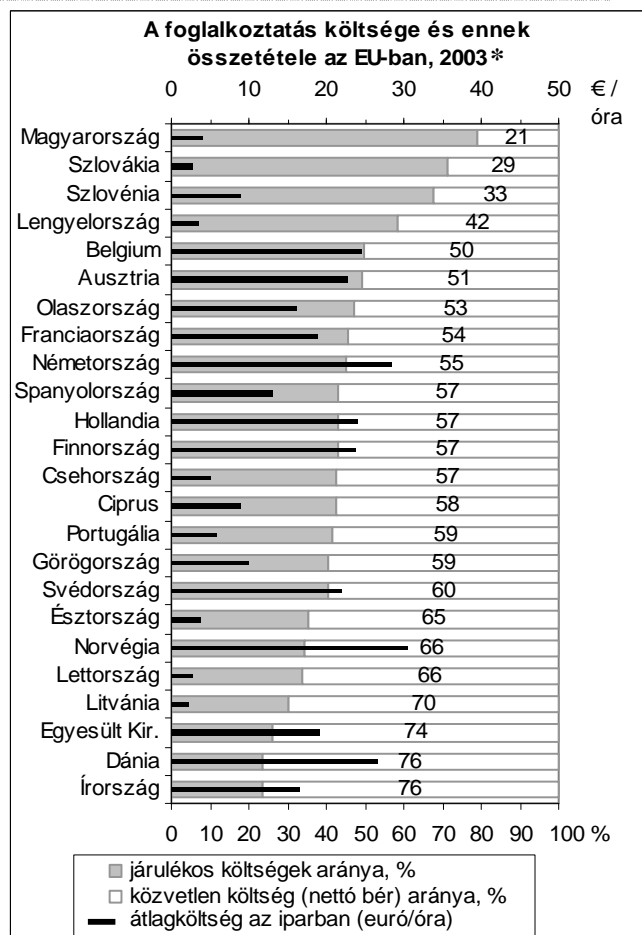

A magyar gazdaság szolid, 4% körüli növekedést ért el 2005. I. félévében. A termelés húzóerejét továbbra is elsősorban a feldolgozóipar, felhasználási oldalról pedig az export adja. A beruházási kedv a II. negyedévben tovább élénkült, ami részben az autót-építések hatásának tudható be. A kedvező számokat némiképp beárnyékolja, hogy viszonylag nagy a spekulatív jellegű beruházások súlya. A beruházási kedvre és a gazdaság stabilitására is negatív hatást gyakorolhat, ha a költségvetési hiány problémája tartósan megoldatlan marad. A deficit miatt az IMF több ízben is bírálta a fiskális politikát, és jelentéseiben az állami kiadások racionalizálását, a nyugdíj-, egészségügyi és oktatási rendszer reformját sürgeti, valamint egy rugalmasabb munkaerőpiac és az alacsonyabb járulékok kívánatosságát hangsúlyozza. A munkáltatás költségei egyébként Magyarországon még mindig inkább alacsonyak, azonban az EU országai között hazánkban a legmagasabb a foglalkoztatás járulékos költségeinek aránya. A mezőgazdaságban az idei nyár a szőlőnek nem kedvezett, de a kalászos gabonák termésmennyisége a tavalyi rekordteljesítményt megközelítette, és az elmúlt öt év átlagát jelentős mértékben meg is haladta. A kiskereskedők forgalma az I. félévben a GDP növekedéssel közel azonos ütemben bővült, a fogyasztói árak augusztusban 3,6%-kal voltak magasabbak, mint egy évvel korábban. A 7,2 %-os munkanélküliség az év eleje óta stagnál, az aktivitási arány továbbra is alacsony.

A foglalkoztatás költségei az EU-ban

Az Európai Unióban a foglalkoztatás költségei tekintetében markáns szakadék húzódik a régi és az újonnan csatlakozott tagországok között. Ez alól kivételként csak Szlovéniát és Ciprust említhetjük, ahol a munka 2003-ban regisztrált 9 ill. 9,1 eurós költségszintje viszonylag magasnak tekinthető. Magyarországon e tekintetben még mindig vonzó a viszonylag olcsó munkaerőt kereső befektetőknek, igaz 2003-ban olcsóbbak voltak a balti csatlakozók, ill. Szlovákia és Lengyelország is. Csehországban ugyanakkor egy munkaóra átlagos bérköltsége egy euróval magasabb volt a magyar 4 eurós átlagnál. A nyitott magyar gazdaság fejlődése szempontjából jelentős szerepe van a nemzetközi versenyképességnek, amit számottevően befolyásol a foglalkoztatás járulékos költségeinek nagysága. Magas járulékos költségek például utalhatnak a gazdálkodás túlzott szabályozottságára és a bürokrácia hatékonyságcsökkentő túlburjánzására. A stockholmi CSE és a kölni IW gazdasági intézet felmérése szerint Magyarországon kimagaslóan nagy a foglalkoztatás költségein belül a járulékos költségek aránya. Míg Csehországban például a munkavállaló a foglalkoztatás költségeinek közel 60%-át kapja kézhez, hazánkban csak 21 százalékot tesz ki a nettó bér, és a munkaadó a munka költségeinek 79%-át kénytelen a munkáltatás járulékos költségeire fordítani. Magyarország ezzel uniós összehasonlításban Szlovákiát és Szlovéniát is felülmúlva az éllovas. A lista másik végén Írország található, ahol a foglalkoztatás költségeinek több mint háromnegyede nettó bérként kerül kifizetésre.

Forrás: Confederation of Swedish Enterprises, Stockholm; Institut der deutschen Wirtschaft, Köln

* a foglalkoztatás összköltségének két összetevője: 1) nettó bér, amit a munkavállaló kézhez kap 2) járulékos költségek, mint pl. munkaadói, szociális és egészségügyi járulékok, táppénz, stb.

GDP

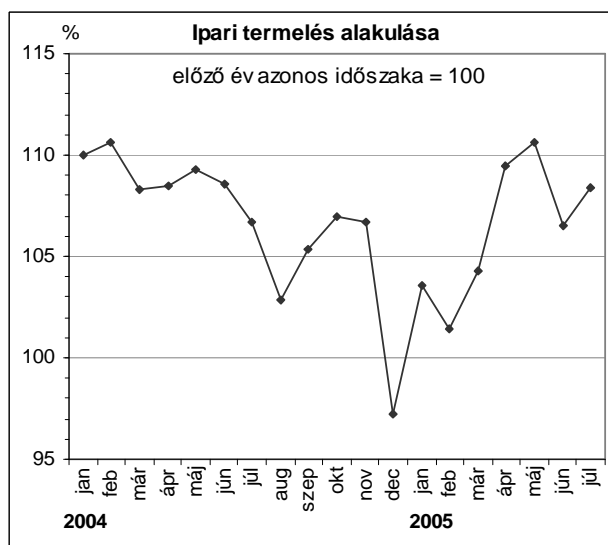
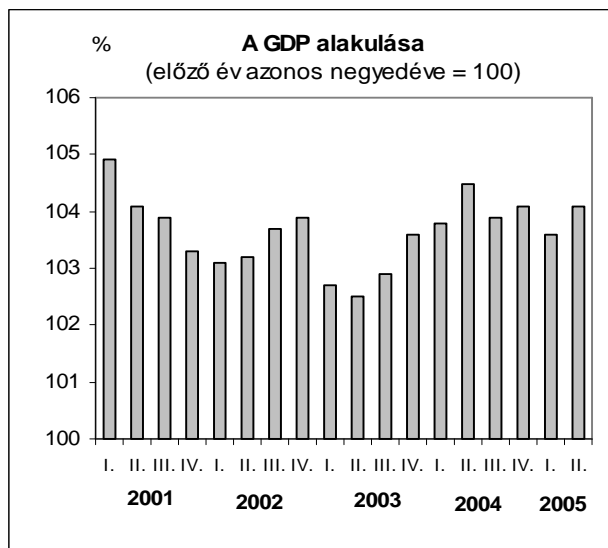
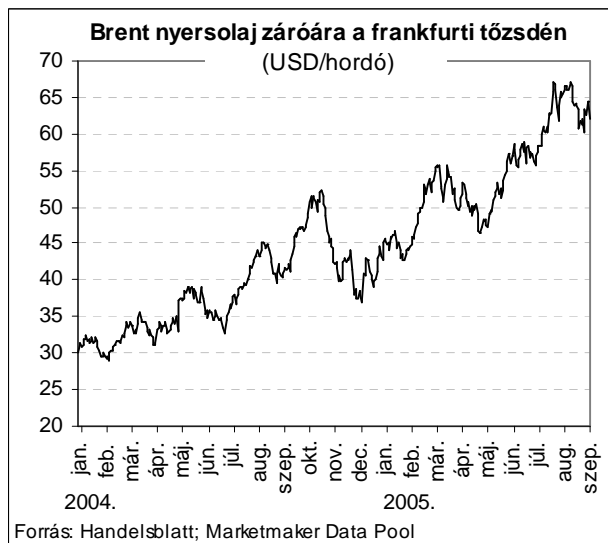
Magyarország bruttó hazai terméke 2005 II. negyedévében 4,1%-kal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva, az első félévben 3,9%-os volt a növekedés. A II. negyedévben a bővülést termelési oldalról az ártermelő ágazatok közül az ipar és építőipar, a szolgáltatások közül a szállítás, a pénzügyi tevékenység, valamint a szálláshelyszolgáltatás és vendéglátás teljesítmény-növekedése húzta. A GDP felhasználási oldalán legdinamikusabban továbbra is a termékek és szolgáltatások kivitele nőtt. A háztartások fogyasztásának növekedése alatta maradt a GDP növekedési ütemének. A magyar gazdaság fejlődésére nézve a következő negyedévekben kockázatokat rejt a tartósan magas nyersolajár, az euróövezet gazdasági stabilizációjának elhúzódása és a minimálbér tervezett emelése. A Brent-olaj hordónkénti árfolyama augusztus elejétől 60 dollár fölött van, és szeptemberben az észak-amerikai hurrikánok hatására többször kilengett.

Ipari termelés

Az ipari termelés dinamikus növekedése júliusban is folytatódott, az előző év azonos időszakához viszonyítva 8,4%-os volt a bővülés, az év első hét hónapját tekintve pedig 5,9%-kal volt magasabb a termelés. A stabilizálódás első jeleit mutató német gazdaság is szerepet játszhatott abban, hogy az export változatlanul markáns szerepet játszik az ipar jó teljesítményében. 2005 első hét hónapjában az ipari export 9,5 %-kal bővült az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az exportteljesítmény jelentős része továbbra is a feldolgozóipar teljesítményének közel felét kitevő ágazatoknak, a villamos gép, műszer gyártásának és a járműgyártásnak tudható be. Területi egységek szerint az ipari termelés 2005 első hét hónapjában a közép-dunántúli, valamint az észak-magyarországi régióban bővült jelentősen (21,8, illetve 12,3%-kal), a legnagyobb mértékű volumencsökkenés a dél-dunántúli régióban (-9,3%) mutatkozott.

Beruházás

A II. negyedévben a beruházási tevékenység tovább élénkült. Az év első három hónapjában 6,8 %-kal, április-júniusban már 9,4%-kal volt magasabb a beruházások volumene, mint az előző év azonos időszakaiban. A beruházások húzóerejét továbbra is elsősorban az építési beruházások 13,9%-os növekedését meghatározó útépitések adták.

A nemzetgazdasági ágak közül a beruházások csökkenése csak a kisebb súlyú villamosenergia-, gáz-, gőz- és vízellátás (-25,4%), valamint a szálláshely-szolgáltatás (-14,9%) nemzetgazdasági ágakban figyelhető meg.

Kalászos gabonák termésmennyisége

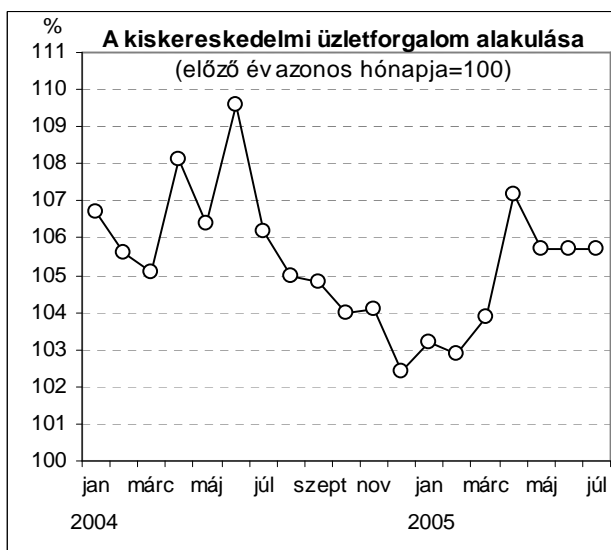
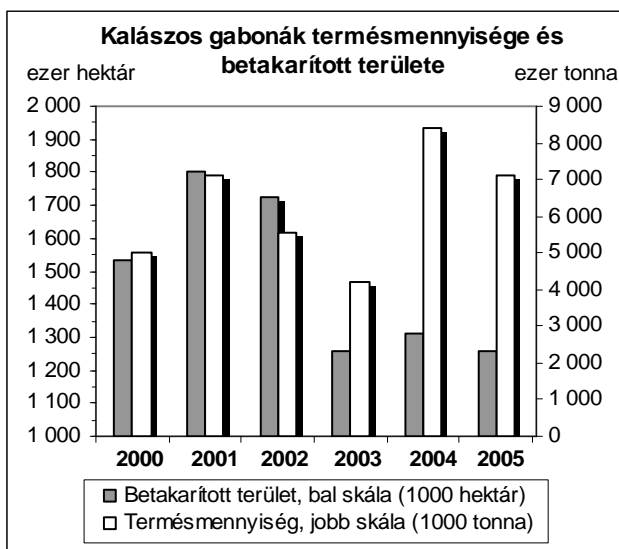
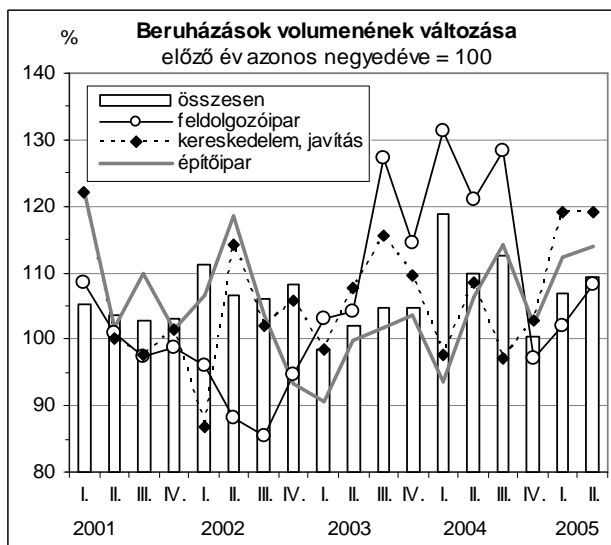
Magyarországon a gazdák 2005-ben a 2004. évinél 4 százalékkal kisebb területen, 1,7 millió hektáron termeltek gabonát. Az egyes gabonafélék termésátlagai az előző évhez képest mintegy 10 százalékkal voltak alacsonyabbak, így a 2005. évi kalászos gabonatermés 1,27 millió tonnával maradt el az előző évi rekordterméstől. Ennek ellenére nem számít rossz évnek az idei. A kalászos gabonák 2005. évi összes termésmennyisége 17,4 százalékkal haladta meg a megelőző 5 év átlagát és csaknem ugyanilyen mértékben múlja felül a legjelentősebb kalászos gabonafélének, a búza termésmennyisége a 2000-2004 évek átlagos termésmennyiségét.

Kiskereskedelmi forgalom

A kiskereskedelmi forgalom 2005 első hét hónapjában 4,9%-kal, ezen belül júliusban 5,7%-kal haladta meg az egy évvel korábbi szintet a naptárhatástól megtisztított volumenindexek alapján számítva. 2005 első hét hónapjában folyó áron összesen 3 billió 1 milliárd forint értékű árut forgalmazott a bolti és csomagküldő kiskereskedelem, amiből a júliusi eladások értéke 492 milliárd forint volt. Az élelmiszeriparban folytatódott a vegyes termékkört forgalmazó hiper- és szupermarketek térnyerése, melyek értékesítési volumene 4,9 %-kal nőtt szemben az élelmiszer-szaküzletek értékesítésének 2,3 %-os bővülésével.

Távközlés, Internet

Az információs társadalom fejlődésének megfelelően a távközlési és Internet szolgáltatások iránti kereslet bővülése, ezen belül a mobiltelefonok használatának előretörése a vezetékessel szemben, változatlanul tart. A mobiltelefonokról kezdeményezett hívások mennyisége és összesített percideje is nőtt 2005 II. negyedévében. A mobil-előfizetések száma 123 ezerrel gyarapodott, és júliusra megközelítette a 9 milliót. Ezzel együtt április és június között 17%-kal több hívást kezdeményeztek a mobilhasználók, mint egy évvel korábban, és érdekes módon még az átlagos beszédidő is hosszabbodott. Bővült az Internet-előfizetők tábora is, és ennek megfelelően nőtt az Internet-hozzáférési szolgáltatásokból származó nettó árbevétel. 2005 második negyedévének végére az

Internet-előfizetések száma megközelítette a 784 ezret, ami 20%-kal volt több az előző évinél, de uniós viszonylatban még alacsonynak számít.

Fogyasztói Árak

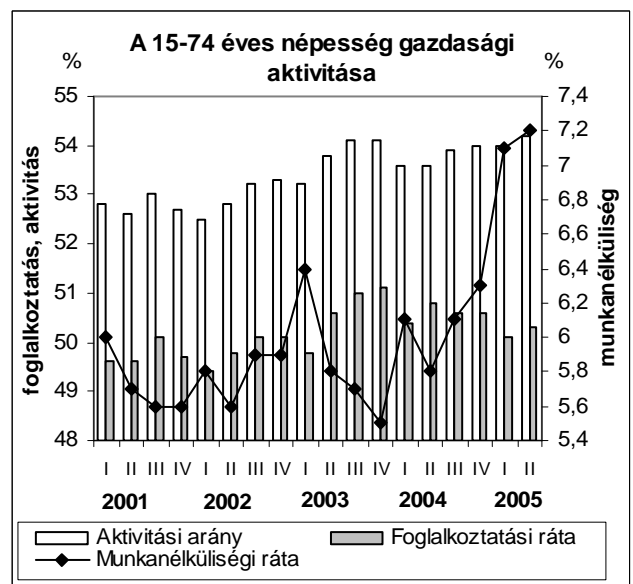
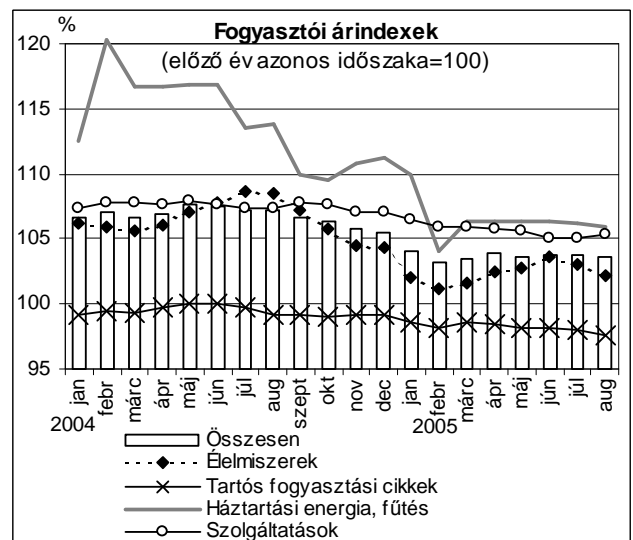
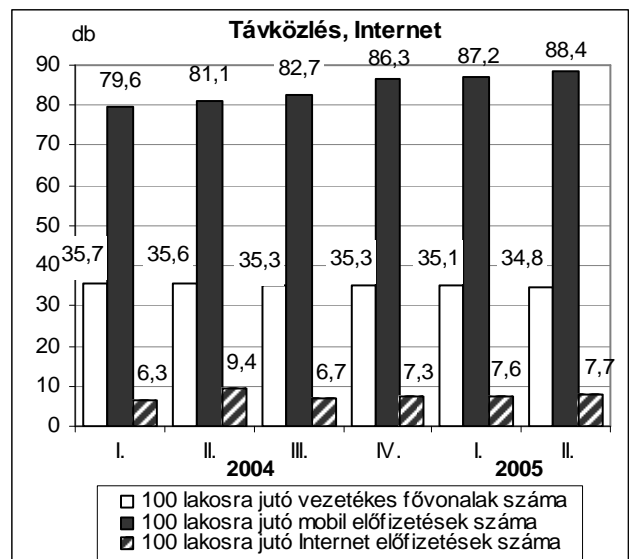
A fogyasztói árak 2005 augusztusban az előző év augusztusához viszonyítva 3,6%-kal voltak magasabbak. Az élelmiszerek árai az átlagosnál kisebb mértékben, 2,2%-kal emelkedtek. A tartós fogyasztási cikkekért átlagosan 2,4%-kal kellett kevesebbet fizetni, mint 2004. augusztusában. A szeszes italok, dohányárak árai szintén az átlagosnál kisebb mértékben (2,5%) emelkedtek. A szolgáltatások átlagot meghaladó, 5,3%-os áremelkedésén belül a szerencsejáték 16, a helyi tömegközlekedés 14, a személyszállítás és a csatornadíj egyaránt 12%-kal drágult. Az egyéb cikkek, üzemanyagok árnövekedése szintén az átlagosnál magasabb volt (5,8%), ezen belül a járműüzemanyagok 13 százalékkal kerültek többbe, mint 2004 augusztusában. A legnagyobb mértékben a háztartási energia drágult, 5,9%-kal, ezen belül a palackos gáz 7,8, az elektromos energia 6,9%-kal.

Foglalkoztatottság

A 2005 június–augusztusi időszakban a foglalkoztatottak száma 3 millió 917 ezer volt ami 46 ezer fős növekedést jelent az év I. negyedéve óta, és mintegy 13 ezer fővel haladta meg az előző év azonos időszakát. A munkanélküliség vegyes képet mutat. A munkanélküliek év eleje óta stagnáló száma 303 ezer fő, a munkanélküliségi ráta 7,2%, ami önmagában kedvezőbb mint az Európai Unió, vagy akár az euróövezet országainak átlaga. Az aktivitási arány azonban továbbra is alacsony. A 2005. június–augusztusi időszak átlagában a 15–74 éves népesség 54,6%-a jelent meg a munkaerőpiacon, a munkavállalási korúak 65,1%-a minősült gazdaságilag aktívnak. Tovább romlottak a fiatalok és a pályakezdők elhelyezkedési esélyei. A munkanélküliek közül minden ötödik a 15–24 éves korosztályból kerül ki. Ebben a korcsoportban a munkanélküliségi ráta a nyári hónapokban 19,7% volt, szemben az előző évi 16,3%-kal. Enyhén növekedett a tartós munkanélküliség is. A munkanélküliek között 2004-hez képest 2,1 százalékponttal 46,6%-ra nőtt az egy éve vagy annál régebb óta állást keresők aránya.

Források: KSH, IMF, CSE IIW

Publikáció esetén kérjük, hogy összefoglalónkra az alábbiak szerint hivatkozzon:
MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató, 2005 / augusztus, Budapest

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáselemző KHT; 1034 Budapest, Bécsi út 126-128.

Tel.: (1) 235-05-84; E-mail: gvi@gvi.hu; Internet: www.gvi.hu

Ügyvezető igazgató: Dr. Tóth István János